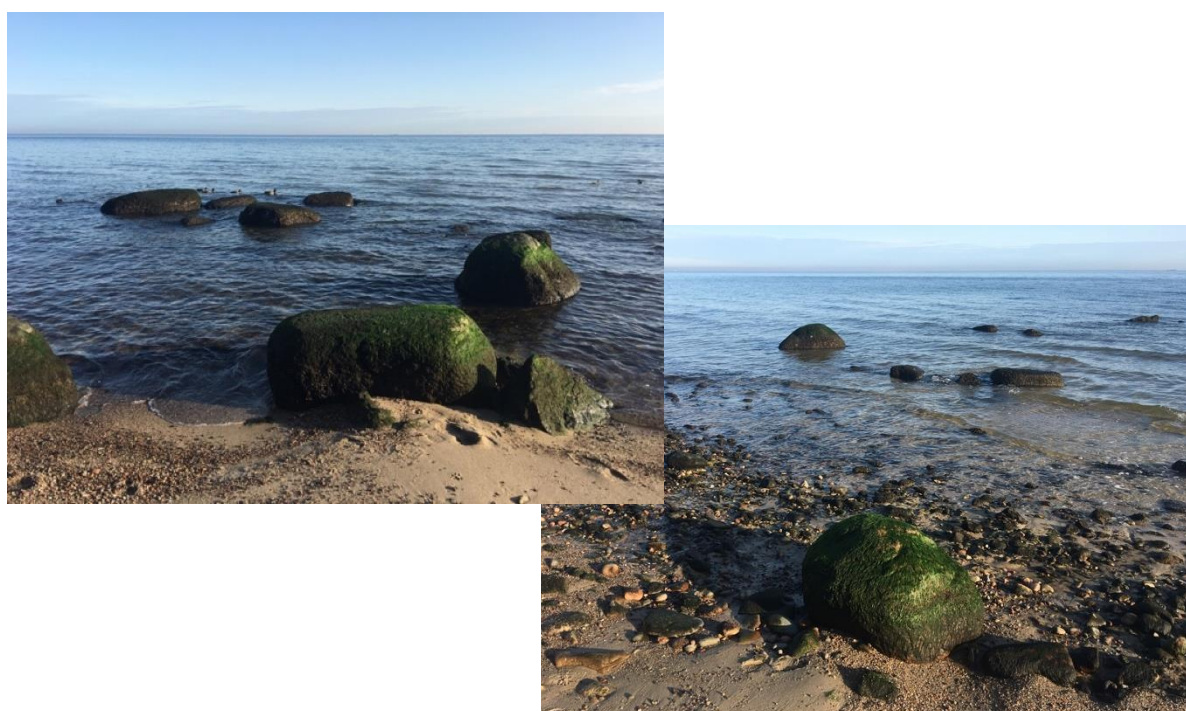

DRUGA AKTUALIZACJA WSTĘPNEJ OCENY STANU ŚRODOWISKA WÓD MORSKICH I WŁAŚCIWOŚCI TYPOWYCH DLA DOBREGO STANU ŚRODOWISKA WÓD MORSKICH

Materiały do konsultacji społecznych

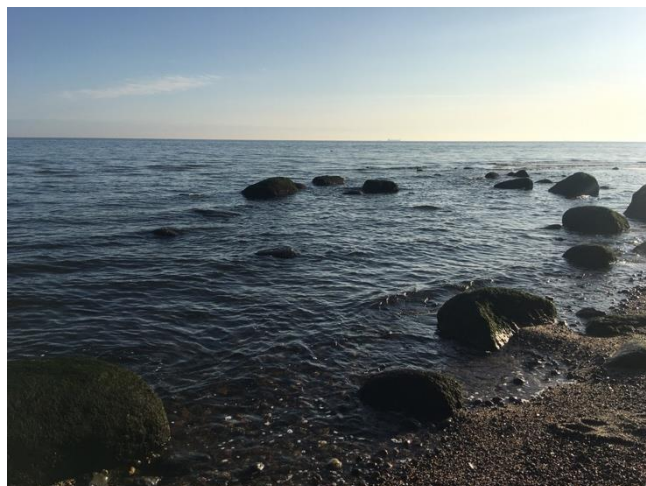
---

*Główny Inspektor Ochrony Środowiska informuje o rozpoczęciu konsultacji społecznych dokumentów, związanych z wypełnieniem zapisów **Ramowej Dyrektywy w sprawie Strategii Morskiej 2008/56/WE (RDSM)**, tj. drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich oraz zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu wód morskich.*

PRZEDMIOT KONSULTACJI

Przedmiotem konsultacji społecznych jest koncepcja opracowania drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich polskiej strefy Morza Bałtyckiego wraz z zestawem raportów wskaźnikowych oraz opracowanie drugiej aktualizacji właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich

Morze Bałtyckie stanowi unikalny ekosystem i jest dobrem ogólnym, nadrzędnym, niepodlegającym podziałom i granicom administracyjnym. Jest jednym z mórz w obszarach europejskich i cechuje je niezwykła wrażliwość na wszelkie presje, szczególnie te związane z działalnością człowieka zarówno w obszarach morskich, jak i lądowych. Presje te wynikają ze znaczenia gospodarczego Morza Bałtyckiego w zakresie transportu morskiego, rybołówstwa, turystyki regionalnej oraz rozwoju energetyki wiatrowej. Coraz większą presją jest zmiana klimatu, która pociąga za sobą zmiany w charakterystyce obszarów morskich, wpływa na zachodzące tam procesy i tym samym funkcjonowanie ekosystemu Morza Bałtyckiego.

Dobry stan środowiska morskiego jest kluczowy dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu z uwzględnieniem elementów biotycznych i abiotycznych oraz procesów zachodzących w toni wodnej i dnie morskim, jak również dla możliwości zrównoważonego korzystania z obszarów morskich.

Dlatego też, w celu zapewnienia szeroko rozumianego dobrego stanu środowiska Morza Bałtyckiego z jednoczesną możliwością gospodarczego wykorzystania obszarów morskich z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, konieczne jest wdrożenie odpowiedniej polityki ekologicznej, obejmującej w pierwszym rzędzie działania mające na celu zabezpieczenie potrzeb ekosystemowych. Utrzymanie lub przywrócenie dobrego stanu obszarów morskich pozbawionych granic wymaga wspólnych działań na poziomie krajowym, ale również międzynarodowym.

Ramy formalne osiągnięcia tego celu określa Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady WE 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego - **dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej – RDSM**. W 2017 roku RDSM została znowelizowana Dyrektywą Komisji (UE) 2017/845 z dnia 17 maja 2017 r. poprzez przyjęcie nowej wersji załącznika III do dyrektywy 2008/56/WE w odniesieniu do przykładowych wykazów elementów branych pod uwagę przy opracowaniu strategii morskich. Wymagania dyrektywy zostały uwzględnione w prawodawstwie krajowym (ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r - Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.).

Podstawowym celem dyrektywy jest osiągnięcie dobrego stanu środowiska europejskich wód morskich (*ang. **Good Environmental Status - GES***).

Dobry stan środowiska oznacza „...taki stan środowiska wód morskich tworzących zróżnicowane i dynamiczne pod względem ekologicznym oceany i morza, które są czyste, zdrowe i urodzajne w odniesieniu do panujących w nich warunków, zaś wykorzystanie środowiska morskiego zachodzi na poziomie, który jest zrównoważony i gwarantuje zachowanie możliwości użytkowania i prowadzenia działań przez obecne i przyszłe pokolenia”.

RDSM nakłada na państwa członkowskie UE obowiązek opracowania odpowiedniej strategii, która ma gwarantować osiągnięcie dobrego stanu środowiska w obszarach morskich pozostających pod ich jurysdykcją. Na strategię składają się:

- ❖ ocena stanu środowiska wód morskich;
- ❖ zdefiniowanie właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich;
- ❖ określenie celów środowiskowych;
- ❖ opracowanie programu monitorowania, który ma gwarantować pozyskiwanie odpowiednich informacji umożliwiających przeprowadzenie oceny w pełnym zakresie;
- ❖ opracowanie i wdrożenie programu ochrony wód morskich, który ma uruchamiać odpowiednie działania zmierzające do poprawy stanu środowiska.

Dyrektywa nakłada obowiązek aktualizacji wszystkich elementów w cyklu 6-letnim.

Zgodnie z zapisami RDSM państwa członkowskie UE zobligowane były do przeprowadzenia wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich (art. 8) oraz opracowania właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska morskiego wód morskich (art. 9) w 2012 roku. Dyrektywa nakłada obowiązek aktualizacji wszystkich elementów strategii w cyklu 6-letnim zgodnie z art. 17 RDSM. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w opracowaniu aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich i właściwości w 2018 roku. W 2024 opracowano drugą aktualizację obydwu elementów strategii, które są przedmiotem obecnych konsultacji społecznych.

Krajową podstawą prawną regulującą sposób opracowania strategii morskiej jest **ustawa Prawo wodne** (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.). Zgodnie z art. 151 ust. 1 i art. 144 ust. 1 w/w ustawy wstępną ocenę stanu środowiska wód morskich (i zgodnie z art. 151 ust. 13 jej aktualizację) oraz właściwości typowe dla dobrego stanu środowiska wód morskich (i zgodnie z art. 154 ust. 11) opracowuje właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Jednym z obowiązkowych elementów oceny stanu środowiska wód morskich oraz jej aktualizacji jest określenie stanu środowiska w odniesieniu do zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich. Na podstawie przeprowadzonej oceny stan środowiska morskiego określa się jako dobry - **GES** lub poniżej dobrego – **subGES**.

Ocena poszczególnych cech według przyjętych kryteriów może być dokonana na dwa sposoby w zależności od dostępności danych i informacji:

- ilościowo – na podstawie wskaźników w odniesieniu do wartości progowych;
- jakościowo/opisowo – na podstawie oceny eksperckiej, jeśli dla danego wskaźnika nie została ustalona wartość progowa na poziomie europejskim lub regionalnym.

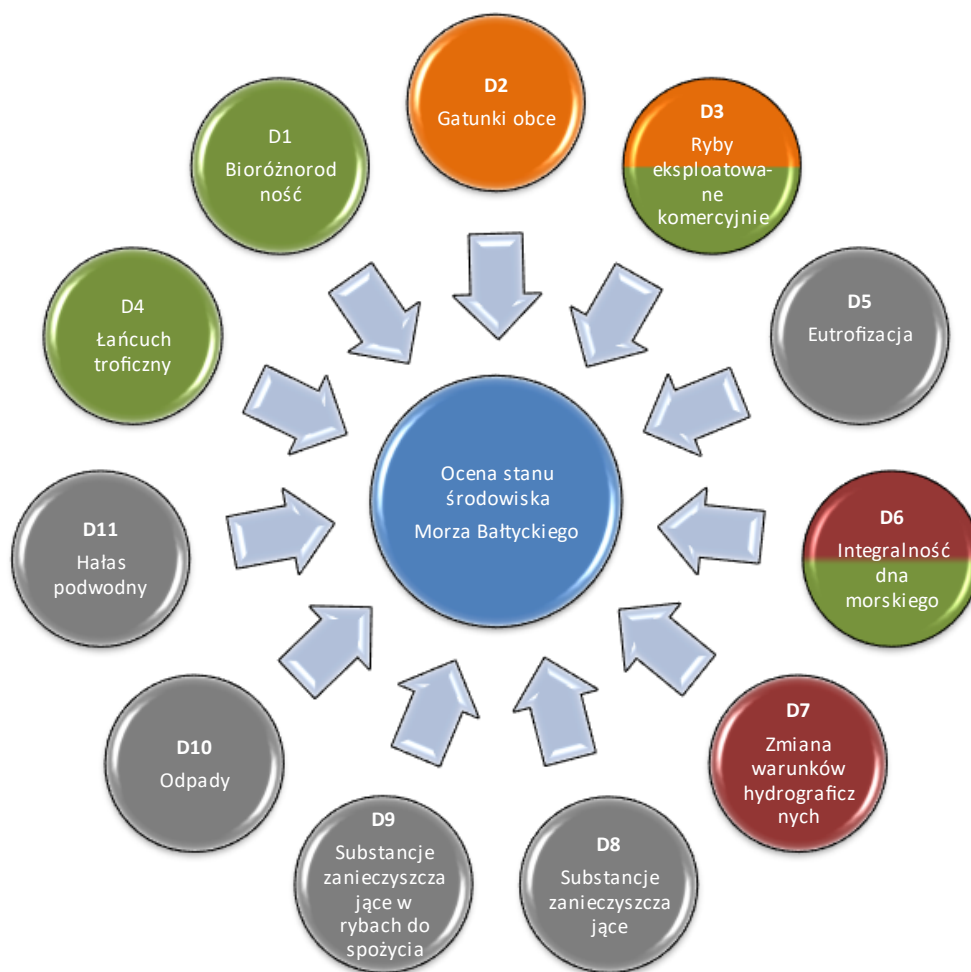
Wartości progowe dla wskaźników opisujących poszczególne kryteria i stanowiących bazę całej oceny ustalane są na poziomie europejskim, regionalnym lub krajowym.

Niniejsze opracowanie prezentuje **drugą aktualizację wstępnej oceny stanu środowiska polskich wód morskich** wykonaną zgodnie z wytycznymi ramowej dyrektywy w sprawie strategii morskiej wskazanymi w artykułach 8 i 17 w powiązaniu z artykułami 9, 10, 11 i 13 oraz zgodnie z zapisami art. 150 ustawy Prawo wodne. Uwzględnia ona elementy wskazane w art. 8 ust. 1 lit. b) i 8 ust. 1 lit. c) RDSM oraz w art. 150 ust. 1 ustawy Prawo wodne, zgodnie z którym wstępna ocena stanu środowiska wód morskich zawiera:

1. analizę podstawowych cech i właściwości wód morskich i obecnego stanu środowiska wód morskich, obejmującą w szczególności charakterystykę;
2. analizę dominujących presji i oddziaływań na wody morskie, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych, obejmującą skutki kumulacyjne i synergiczne oraz uwzględniającą odpowiednie oceny wykonywane na podstawie przepisów ustawy oraz przepisów odrębnych;
3. analizę ekonomiczną i społeczną użytkowania wód morskich oraz kosztów degradacji środowiska wód morskich.

Aktem wykonawczym do RDSM jest decyzja Komisji (UE) 2017/848 z dnia 17 maja 2017 r. ustanawiająca kryteria i standardy metodologiczne dotyczące dobrego stanu środowiska wód morskich oraz specyfikacje i ujednolicone metody monitorowania i oceny oraz uchylająca decyzję Komisji (UE) 2010/477/UE (dalej: Decyzja Komisji 2017/848).

Aby ocena była całościowa i spójna we wszystkich obszarach morskich Unii Europejskiej (w regionie), Decyzja Komisji 2017/848 zdefiniowała obszary tematyczne, które muszą być uwzględnione w strategiach opracowanych przez państwa członkowskie poprzez wprowadzenie jedenastu wskaźników opisowych (cech) odpowiadających charakterystyce stanu (cechy D1, D4 i D6 (D6C4, D6C5) dotyczące elementów ekosystemu: ssaki, ryby, ptaki, siedliska pelagiczne, siedliska bentosowe) oraz charakterystyce presji (cechy D2, D3, D5, D6 (D6C1, D6C2, D6C3, D7, D8, D9, D10 i D11) (Rys. 1).

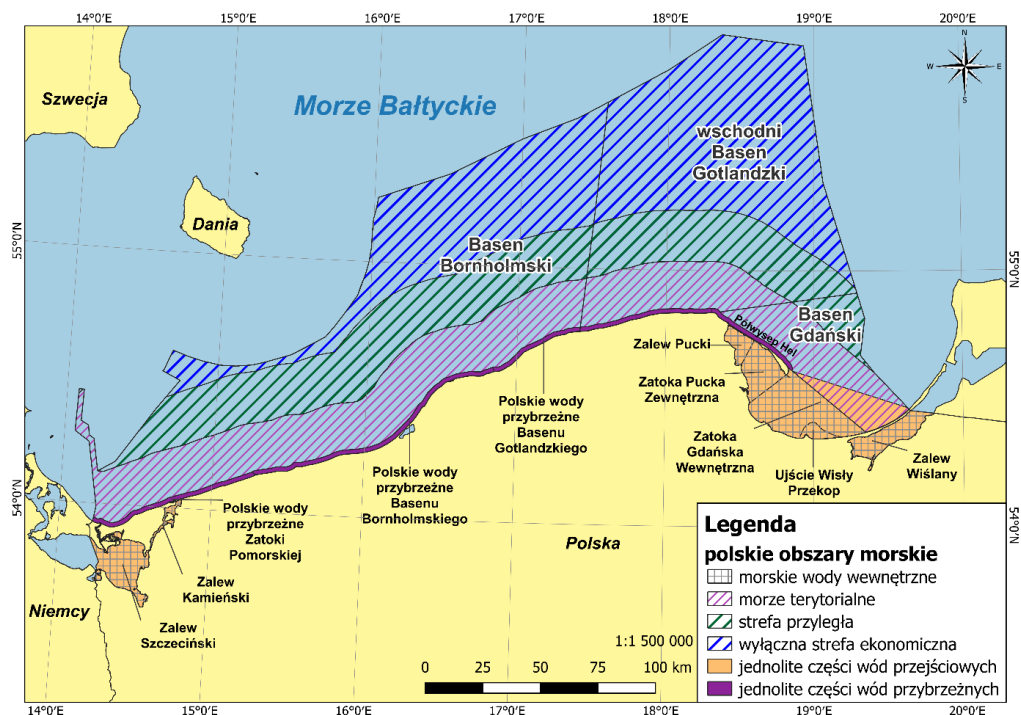
Rys.1 Cechy – wskaźniki opisowe: stanu – kolor zielony, presji biologicznych – kolor pomarańczowy, związane z wprowadzeniem do środowiska substancji, odpadów i energii – kolor szary, presji fizycznych – kolor brązowy (źródło: aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich (Uchwała Rady Ministrów nr 8 z dnia 18 stycznia 2019 r.)

Dla każdej cechy zostały ustalone kryteria, na podstawie których przeprowadzana jest ocena. Decyzja Komisji 2017/848 wprowadza podział kryteriów na podstawowe, które muszą być wykorzystane w ocenie oraz kryteria drugorzędne, których wykorzystanie musi znaleźć swoje uzasadnienie. Ewentualne odstępianie od wykorzystania kryteriów podstawowych w uzasadnionych przypadkach, wymaga przedstawienia Komisji Europejskiej uzasadnienia w ramach powiadomienia sporządzonego zgodnie z art. 9 ust. 2 lub art. 17 ust. 3 dyrektywy 2008/56/WE. Kryteria drugorzędne są wykorzystywane do uzupełnienia kryteriów podstawowych lub gdy istnieje zagrożenie, że środowisko morskie nie osiągnie lub nie utrzyma dobrego stanu środowiska morskiego dla danego kryterium. Dla poszczególnych kryteriów zostały opracowane wskaźniki odnoszące się do określonych parametrów i właściwości opisujących stan środowiska i presje.

Druga aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich opiera się na zestawie wskaźników umożliwiających uzyskanie informacji ilościowej i jakościowej o stanie środowiska polskich wód morskich w zakresie wszystkich jedenastu cech i obejmuje lata 2016–2021.

Realizując wymóg skoordynowanych działań w ramach aktualizacji oceny wstępnej Polska ma obowiązek współpracy w rejonie Morza Bałtyckiego w zakresie przeprowadzenia oceny holistycznej stanu środowiska wód morskich. Dlatego druga aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich uwzględnia również ustalenia w zakresie wskaźników, metod i obszarów oceny oraz bazującą na nich ocenę stanu środowiska morskiego przeprowadzoną na poziomie regionalnym w ramach współpracy koordynowanej przez Komisję Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (Komisja Helsińska – HELCOM), która z udziałem ekspertów z państw nadbałtyckich przygotowała trzecią holistyczną ocenę stanu środowiska Morza Bałtyckiego (HOLAS 3). Takie podejście gwarantuje spójność regionalną uwzględniającą wytyczne wynikające z RDSM.

Druga aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich przeprowadzona została w polskich obszarach morskich ograniczonych granicą polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej (Rys. 2). Ocena obejmuje również wody przybrzeżne i przejściowe, które objęte są działaniami realizowanymi w ramach Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (ramowa dyrektywa wodna – RDW, 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r.).

Rys. 2 Obszary objęte drugą aktualizacją wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich

Druga aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich bazuje na wskaźnikach wytypowanych w ramach współpracy regionalnej i na wskaźnikach krajowych opisujących stan środowiska morskiego i dominujące presje i oddziaływania. Wskaźniki umożliwiają przeprowadzenie ocen w zakresie poszczególnych kryteriów reprezentujących 11 cech. Każdy ze wskaźników spełnia wymagania w zakresie dostępności wiarygodnych danych z okresu 2016–2021 oraz opracowanej metodyki oceny.

Do oceny w zakresie wszystkich 11 cech wytypowano **61** wskaźników (Tab. 1), dla których opracowano raporty zawierające ocenę w postaci tabelarycznej i graficznej, opis wskaźnika z przypisaniem do kryteriów i cech w kontekście jego znaczenia dla oceny stanu środowiska wód morskich, opis metodyki przeprowadzenia oceny i jej wiarygodności z uwzględnieniem wartości progowych i źródeł danych.

Wskaźniki podzielono na grupy:

- ❖ Wskaźniki stanu
- ❖ Wskaźniki stanu i presji związanych z wprowadzaniem i eksploatacją gatunków
- ❖ Wskaźniki stanu i presji związanych z wprowadzeniem do środowiska substancji, odpadów i energii
- ❖ Wskaźniki stanu i presji fizycznych
- ❖ Wskaźniki presji związanych z wprowadzaniem i eksploatacją gatunków
- ❖ Wskaźniki presji związanych z wprowadzeniem do środowiska substancji, odpadów i energii
- ❖ Wskaźniki presji fizycznych

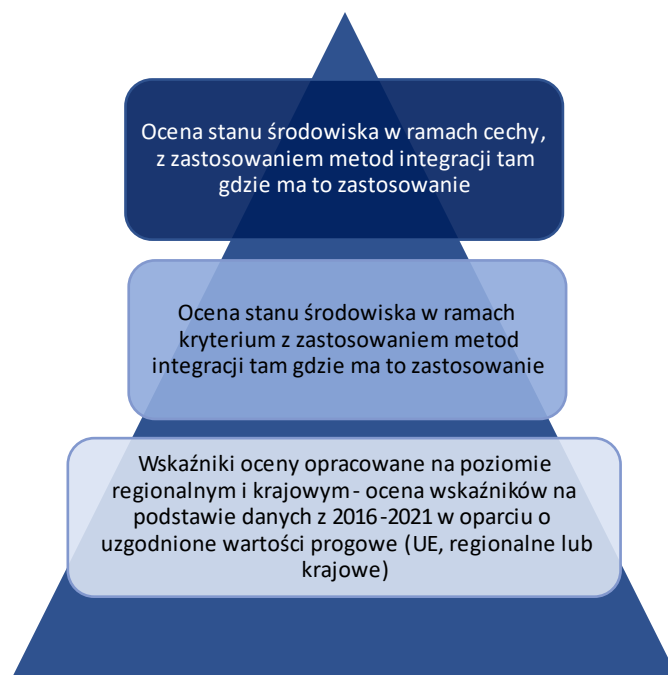

Tabela 1. Zestaw wskaźników przypisanych do Cech wykorzystanych w drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich

Grupa wskaźników	Wskaźnik wykorzystany w drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11
Wskaźniki stanu	Liczebność i trend liczebności populacji fok - foka szara	x										
	Rozmieszczenie fok bałtyckich - foka szara	x										
	Stan reprodukcji foki szarej**	x			x							
	Stan odżywienia fok**	x			x							
	Liczebność morświna	x										
	Rozmieszczenie morświna	x										
	Liczebność kluczowych grup troficznych ichtiofauny**				x							
	Liczebność gatunków kluczowych ichtiofauny	x		x								
	Wielkość ryb przybrzeżnych (L90)	x		x								
	Struktura wielkościowa i całkowite zasoby zooplanktonu (MSTS)**	x			x							
	Sezonowa sukcesja dominujących grup fitoplanktonu**	x			x	x						
	Wskaźnik stanu makrofitów (SM ₁)					x	x					
	Makrofitowy indeks stanu ekologicznego w zalewach (ESMIz)					x	x					
	Multimetryczny wskaźnik makrozoobentosu (B)**				x	x	x					
	Wskaźnik liczebności zimujących ptaków wodnych	x										
Wskaźnik liczebności lęgowych ptaków wodnych	x											
Wskaźnik stanu i presji fizycznych	Wskaźnik skumulowanego wpływu na siedliska bentosowe (CumI)						x					
Wskaźnik stanu i presji związanych z wprowadzeniem do środowiska substancji, odpadów i energii	Indeks zakwitów sinic (CyaBI)	x				x						
	Dług tlenowy					x	x					
	Produktywność bielika**				x				x			
Wskaźnik stanu i presji związanych z wprowadzaniem i eksploatacją gatunków	Liczba przyłowionych ssaków w narzędziach połowowych	x										
	Liczba przyłowionych ptaków wodnych w narzędziach połowowych	x										
	Wielkość śmiertelności połowowej (szprot)			x								
	Wielkość śmiertelności połowowej (śledź)			x								
	Wskaźnik wielkości ryb (LFI)	x										
	Polski Indeks Multimetryczny dla Ryb (PMFI)	x										
	Biomasa stada tarłowego (dorsz)			x								
	Biomasa stada tarłowego (szprot)			x								
	Biomasa stada tarłowego (śledź)			x								
Wskaźniki presji związanych z wprowadzeniem do środowiska substancji, odpadów i energii	Rozpuszczony azot nieorganiczny (DIN)					x						
	Rozpuszczony fosfor nieorganiczny (DIP)					x						
	Azot całkowity (TN)					x						
	Fosfor całkowity (TP)					x						

Grupa wskaźników	Wskaźnik wykorzystany w drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11
	Chlorofil a					x						
	Przezroczystość wody morskiej					x						
	Tlen w obszarach płytkowodnych					x						
	Kadm								x	x		
	Ołów								x	x		
	Rtęć								x	x		
	Miedź								x			
	Nikiel								x			
	Arsen								x	x		
	Heksabromocyklododekan (HBCDD)								x	x		
	Bromowane difenyletery (PBDE)								x	x		
	Kwas perfluorooktanosulfonowy i jego pochodne (PFOS)								x	x		
	Polichlorowane bifenyle, dioksyny, furany								x	x		
	Heksachlorobenzen (HCB)								x			
	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) i ich metabolity								x			
	Związki tributylcyny (kation tributylcyny)								x	x		
	Diklofenak								x			
	Substancje radioaktywne – Cez 137 (Cs-137)								x	x		
	Substancje priorytetowe								x			
	Specyficzne syntetyczne i niesyntetyczne substancje zanieczyszczające								x			
	Test mikrojądrowy								x			
	Zewnętrzne zmiany chorobowe u ryb bałtyckich*								x			
	Rozlewy olejowe								x			
	Odpady na plaży										x	
	Dźwięk impulsowy											x
	Dźwięk ciągły											x
Wskaźnik presji związanych z wprowadzaniem i eksploatacją gatunków	Introdukcje nowych gatunków obcych		x									
Wskaźnik presji fizycznych	Indeks jakości hydromorfologicznej (HQI)							x				

Pierwszy poziom drugiej aktualizacji wstępnej oceny wód obejmuje oceny poszczególnych wskaźników opisujące czy dobry stan został osiągnięty, czy nie. Tam, gdzie ma to zastosowanie, co wynika z rekomendacji Komisji Europejskiej i ustaleń w ramach współpracy regionalnej koordynowanej przez Komisję Helsińską, przeprowadzono integrację ocen na poziomie kryterium lub cechy (Rys.).

Rys. 3 Schemat przeprowadzenia drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich

Druga aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich składała się z raportu tekstowego, którego integralnym elementem są raporty wskaźnikowe opracowane dla każdego wskaźnika wykorzystanego w ocenie lub wskaźnika wspomagającego ocenę (Rys. 4). Treść zawarta w opracowaniach jest podstawą zaraportowania drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich do Komisji Europejskiej w wymaganych formatach arkuszy raportowych.

Druga aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich w obszarach pozostających pod jurysdykcją Polski odnosi się do oceny regionalnej (holistyczna ocena stanu środowiska Bałtyku HELCOM HOLAS 3) poprzez:

1. przeniesienie oceny regionalnej dla danego wskaźnika,
2. przeniesienie oceny regionalnej wskaźnika/kryterium/cechy z rozszerzeniem (uzupełnieniem) o krajowe dane i wskaźniki;
3. przeniesienie oceny regionalnej wskaźnika/kryterium/cechy z wykorzystaniem danych krajowych;
4. wykonanie oceny dla danego wskaźnika/kryterium/cechy w oparciu o metodykę odnoszącą się do polskich obszarów morskich, opracowaną w Polsce.

Rys. 4. Schemat opracowania drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich w powiązaniu z oceną regionalną i schematem raportowania

Elementem drugiej aktualizacji oceny jest identyfikacja i, jeśli to możliwe, określenie ilościowe presji związanych z różnym wykorzystaniem środowiska morskiego, powodujących nieosiągnięcie GES, zgodnie z ich wykazem określonym w tabeli 1 załącznika III oraz wynikiem analiz wykonanych zgodnie z art. 8.1(b) RDSM. Ocena wykorzystania środowiska morskiego i sił sprawczych powodujących presje stanowi istotną podstawę analizy ryzyka, a tym samym analizy kosztów i korzyści z podjęcia działań zgodnie z RDSM.

Oszacowanie ekonomicznych korzyści ze środowiska morskiego (*ang. marine water accounting approach*) stanowi całkowitą wartość gospodarczą wód morskich powiązaną z wykorzystaniem środowiska, jego aktualnym stanem, presjami i wpływem człowieka. Przeprowadzenie analizy ekonomicznej dla poszczególnych subregionów ma pozwolić na określenie korzyści ekonomicznych oraz określenie udziału we wzroście zasobności społeczeństwa, stwarzając podstawy do określenia priorytetów dla działań naprawczych. Powiązanie wyników analizy ekonomicznej z dobrami i usługami środowiska morskiego ma również pozwolić na określenie kosztów jego degradacji, które mogą być podstawą do dalszej oceny korzyści z podjętych działań naprawczych (art. 13 RDSM) lub też stanowić podstawę do ewentualnych derogacji (art. 14 RDSM) i być podstawą do aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Wód Morskich. Jedną z metod oceny kosztów degradacji jest podejście oparte na

analizie usług ekosystemu (*ang. ecosystem services approach*). W tym wariancie presje są identyfikowane jako czynniki wpływające na stan ekosystemu morskiego, a więc jest możliwe bezpośrednie powiązanie określonych presji z elementami ekosystemu. Wartość usług ekosystemu obliczana jako potencjalna różnica pomiędzy dobrym stanem środowiska (GES) a sytuacją, która może wystąpić w przypadku braku działań w celu uzyskania GES przy zastosowaniu scenariusza Business as Usual (BAU), może być interpretowana jako koszt degradacji. W ten sposób na wczesnym etapie mogą zostać zidentyfikowane podstawy do sformułowania zaleceń podejmowania działań zgodnie z RDSM. W tym podejściu możliwa jest identyfikacja usług ekosystemu w powiązaniu z korzyściami, które mogą być potencjalnie utracone przy niezmiennym negatywnym stanie środowiska naturalnego. Te potencjalnie utracone korzyści z osiągnięcia GES mogą być następnie porównywane z kosztami osiągnięcia celów RDSM określonymi w programach działań naprawczych.

Integralną częścią opracowania drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska jest zaktualizowany zestaw właściwości typowych dla dobrego stanu wód morskich, definiujący warunki oczekiwane zgodnie z definicją GES w zakresie wszystkich 11 cech.

Zestaw właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich zgodnie z art. 153 ust.1 ustawy Prawo wodne zawiera:

- 1) wskaźniki i ich jakościowe lub ilościowe własności oraz kryteria dobrego stanu środowiska wód morskich dla 11 cech
- 2) sposób klasyfikacji wskaźników w powiązaniu z cechami, o których mowa w pkt 1;
- 3) sposób oceny stanu środowiska wód morskich

Przy opracowywaniu zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich uwzględniono wiedzę na temat funkcjonowania i procesów zachodzących w środowisku morskim, co znalazło swoje odzwierciedlenie w zróżnicowaniu wskaźników pod względem przestrzennym i właściwości wód morskich, uwzględniającym właściwości fizyczne, chemiczne i hydromorfologiczne, a także typy siedlisk i cechy biologiczne obszarów morskich oraz uwzględniającym dostępne wyniki pomiarów i badań.

PODSUMOWANIE I DALSZE KROKI

Powyższy materiał stanowi ogólną koncepcję wykonania drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich i zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich w rozumieniu ramowej dyrektywy w sprawie strategii morskiej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.). Wskazuje przedmiotowy zakres aktualizacji, propozycję wskaźników, które zostały wykorzystane oraz sposób przeprowadzenia oceny stanu wód morskich.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska udostępni opinii publicznej dokumenty stanowiące projekt kompleksowej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich oraz projekt aktualizacji zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich. Jednocześnie Główny Inspektor Ochrony Środowiska udostępni informacje oraz dane jakie wykorzystał w procesie opracowania powyższych dokumentów zgodnie z art. 19 RDSM.

MOŻLIWOŚCI SKŁADANIA UWAG I WNIOSKÓW

Uwagi do opracowań: (i) drugiej aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, (ii) raportów wskaźnikowych i (iii) drugiej aktualizacji właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich można zgłaszać za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej.

Organem właściwym do rozpatrywania uwag jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Dane teleadresowe:

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 3,
02-362 Warszawa

Departament Monitoringu Środowiska
Al. Jerozolimskie 92
00-807 Warszawa

e-mail: gios@gios.gov.pl

